

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Ostrava – Slezská Ostrava, Chrustova 24

Chrustova 24/1418, 713 00 Ostrava – Slezská Ostrava

Identifikátor školy: 600 145 310

Zřizovatel: Město Ostrava, Městský obvod Slezská Ostrava, Těšínská 35,
710 16 Ostrava-Slezská Ostrava

Magistrát města Ostravy, Odbor školství, Matiční 20, 729 30 Ostrava

Termín konání orientační inspekce: 9. – 11. květen 2001

Čj.	143 120/01-11035
Signatura	on6cu166

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava-Slezská Ostrava, Chrustova 24 má ve školním roce 2000/2001 16 tříd a 350 žáků. Naplněnost je 22,1 žáků na třídu.

Je zálohovou organizací a je v ní zaměstnáno 24 pedagogů a 8 provozních zaměstnanců. Škola je monoblokem postaveným v padesátých letech, je částečně podmáčena, praská díky posunu podloží a její rozvody jsou věkem opotřebované. Má jednu tělocvičnu a nově postavený venkovní sportovní areál. Jsou v ní umístěny třídy nižšího i vyššího stupně a v důsledku omezených prostor pouze jedna odborná učebna, která slouží k výuce výpočetní techniky, školní družina a školní jídelna.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání ve všech sledovaných hodinách jazyka českého, jazyka anglického a německého, přírodopisu, zeměpisu, přírodovědy, prvouky, fyziky i matematiky byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek, ve kterých výuka probíhala, organizace a užitých vyučovacích forem a metod, motivace a hodnocení žáků v hodinách, interakce a komunikace mezi žáky a učiteli.

Český jazyk

V průběhu orientační inspekce byly navštíveny čtyři hodiny literatury a dvě hodiny slohu ve všech ročnících druhého stupně. Celková týdenní hodinová dotace předmětu český jazyk byla stanovena na čtyři hodiny, což představuje minimální dotaci předmětu v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Vnitřní členění hodinové dotace na jednotlivé složky předmětu český jazyk je pevně stanoveno ve všech třídách 2. stupně (dvě hodiny mluvnice a po jedné hodině literatury a slohu týdně). Ve všech navštívených hodinách byly plněny učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola. Plánování spojené s hodinami literatury a slohu je v souladu s osnovami vzdělávacího programu, pokud jde o obsah a návaznost mezi jednotlivými ročníky. Spolu s tematickými plány pro literaturu a sloh byly předloženy tematické plány mluvnického učiva od 6. do 9. ročníku. V jedné ze dvou šestých tříd je v tematickém plánu zahrnuto učivo o slovesných kategoriích rod a vid, které ovšem osnovy vzdělávacího programu pro 6. ročník neuvádějí ani jako rozšiřující učivo. Třídní knihy obou šestých tříd dokládají, že uvedené učivo bylo s velkou časovou dotací probíráno ve 2. pololetí školního roku 2000-2001. Je třeba uvést, že tematický plán jedné z šestých tříd byl zřejmě dodatečně opraven a rozšiřující učivo z něj bylo vypuštěno (i když bylo dle třídní knihy skutečně odučeno). Vedení školy podcenilo kontrolu obsahu tematických plánů a soulad probíraného učiva s osnovami. Pokud předmětová komise došla k názoru, že je vhodné zařadit náročné učivo o slovesném rodu a vidu už do 6. ročníku, měla to výslovně ve svých zápisech uvést, seznámit s touto skutečností vedení školy a zajistit, že žáci nebudou z rozšiřujícího učiva klasifikováni. Orientačně byly v průběhu prohlédnuty i tematické plány českého jazyka pro třídy 1. stupně. Část vyučujících 1. stupně upravila v průběhu školního roku 2000-2001 tematické plány po prostudování Úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. Ovšem jednotný pohled na změny v jednotlivých částech osnov se zatím neprosadil. Je-li v úpravách a doplňcích uvedeno, že žáci 3. ročníku nemusejí ovládat určité učivo z oddílu osnov Co by žák měl umět z oblastí tvarosloví sloves, neznamená to, že se zmíněné učivo nemůže probírat, vždyť v základní části

osnov zůstalo. Úkolem vedení školy a metodického sdružení je kontrola způsobu klasifikace takového učiva. I v tomto druhém případě zmíněném jako ilustrace současného stavu plánování výuky jde o to, aby žáci zbytečně nebyli přetěžováni rozšiřujícím učivem a o volbu adekvátní klasifikace rozšiřujícího učiva.

Kvalita výuky v hospitovaných hodinách literatury a slohu odpovídala vynikajícím personálním podmínkám, velmi dobrým psychohygienickým podmínkám a průměrným materiálními podmínkám pro výuku českého jazyka. Pokud jde o materiální podmínky, je třeba prosadit urychlenou výměnu učebnice mluvnice pro 6. ročník z roku 1994, nákup dostatečného počtu nového vydání jazykových příruček (Stručná mluvnice česká a Slovník spisovné češtiny), jež by umožňovaly kvalitní plnění požadavku osnov pro 6. ročník, které používání jazykových příruček výslovně požadují. Školní knihovna s více než 1300 svazky jistě významně pomáhá vyučujícím posilovat vztah žáků k literatuře, ovšem je třeba doporučit další rozšíření školních sbírek o ukázky prózy, poezie a dramatické tvorby na zvukových a moderních filmových nosičích (kazety audio a video, CD). K posilování vztahu k literatuře slouží i pravidelné knihovnické lekce a soutěže, jakož i soutěže v recitaci a literární soutěž Pohádky dětí dětem. (Škola nezapomíná na účast v Olympiádě českého jazyka).

Struktura vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům a věku žáků. Jestliže se většinou dařilo motivovat žáky sdělením obsahu hodiny, tak naopak častěji chybělo závěrečné shrnutí spojené se sebehodnocením, což je ovšem v hodinách literatury zvláště škoda. Průběžně byli žáci povzbuzováni pochvalami a dílčím hodnocením. Pozitivní motivace žáků převládala, ojediněle se také objevila nepřiměřená motivace negativní. Další zdroje informací kromě ukázek z učebnic nebyly v hodinách ve větším rozsahu použity. Žákům byl poskytnut prostor pro vyjadřování vlastního názoru. Někdy byly jejich podněty odmítnuty vyučujícím bez zdůvodnění. Ve většině případů pracovali vyučující při prověřování výchozích znalostí či při opakování s celou třídou najednou, individuální či skupinové úkoly nebyly zařazeny. Ojediněle byli žáci za podané výkony hodnoceni známkou. Hodnocení bylo objektivní.

Kladem v oblasti interakce a komunikace bylo respektování osobnosti žáka ve většině případů. Komunikativní dovednosti jsou rozvíjeny, i když nácviku potřebných dovedností mohl být věnován v hodinách slohu větší prostor v mluvních cvičeních. Verbální i neverbální komunikace vyučujících měla vysokou úroveň. Ve většině případů projevovali žáci pozitivní vztah k výuce.

Úroveň výuky obou sledovaných složek předmětu český jazyk, tedy literatury a slohu, byla hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky

Škola umožňuje výuku anglického a německého jazyka. V průběhu orientační inspekce bylo navštíveno pět vyučovacích hodin ve třídách 1. i 2. stupně. Škola dotuje výuku cizích jazyků třemi hodinami týdně ve všech ročnících od čtvrtého do devátého, což je v souladu s požadavky učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola.

Tematické plány, které vyučující předložili, vycházejí především z obsahu používaných učebnic. Vazba na osnovy vzdělávacího programu je především u anglického jazyka volná; učivo jednotlivých etap vzdělávacího programu nebylo přesně rozděleno do jednotlivých ročníků v souladu s osnovami, takže se například v 5. ročníku neobjevuje ve výuce anglického jazyka učivo o slovesných časech budoucím a minulém, které osnovy pro 1. etapu požadují. Mezi jednotlivými etapami vzdělávacího programu Základní škola došlo tedy v některých případech k významným přesunům učiva, což poškozuje žáky, kteří přejdou na jinou základní školu. Přes uvedené dílčí nedostatky v plánování výuky lze konstatovat, že škola plní osnovy

dané vzdělávacím programem. Úroveň plánování výuky cizích jazyků je průměrná.

Vedení školy se nepodařilo zajistit pro výuku anglického jazyka učitele, který v učitelském studiu na vysoké škole ukončil anglický jazyk státní zkouškou. Anglický jazyk vyučuje pracovnice bez odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku ve třídách 1. a 2. stupně. Výuku německého jazyka zajišťují vyučující, kteří získali odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku ve třídách 2. stupně základní školy, ovšem při studiu na vysoké škole se věnovali studiu jiných předmětů. Výuka byla realizována v kmenových třídách, jejichž prostředí je podnětné a estetické. Vyučující používají kazetové magnetofony. K učebnicím byly pořízeny zvukové nahrávky. Vybavení školy pomůckami a odbornou literaturou pro výuku cizích jazyků je průměrné. K průměrnému hodnocení psychohygienických podmínek přispívá ve většině tříd poměrně vysoký počet žáků ve skupinách.

Části vyučujících se dařilo využít motivačně úvod hodin. Kromě obvyklého pozdravu byl totiž stručně uveden obsah hodiny. Na závěrečné shrnutí spojené s hodnocením a sebehodnocením žáků nezbyl čas. Odborně a věcně nesprávné je zavedení vlastní transkripce výslovnosti v anglickém jazyce. Přepis, který vyučující anglického jazyka zavedla, neodpovídá žádnému ze systémů, které jsou v základních či středních školách používány, a způsobí proto žákům, kteří se budou věnovat studiu angličtiny ve střední škole či učilišti, mnohé zbytečné obtíže. Komunikativní cíle jazykové výuky nebyly dostatečně akcentovány. Např. dialogy se objevily pouze omezeně. Motivace pomocí písňe, soutěže, her a práce ve dvojicích či skupinkách byla výjimkou.

Interakce a komunikace odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících. Vyučující německého jazyka projevovali snahu vést komunikaci ve třídě v cizím jazyce, nevyhnuli se však zbytečné a nežádoucí interferenci mateřského jazyka. Vyučující anglického jazyka vedla výuku převážně v českém jazyce. Mezi žáky převládal pozitivní vztah k výuce.

Kvalita výuky cizích jazyků byla celkově hodnocena jako průměrná.

Matematika

Časová dotace ve sledovaných hodinách matematiky na 2. stupni je v souladu se schváleným učebním plánem. Porovnáním tematických plánů, zápisů v třídních knihách a na základě provedených hospitací bylo zjištěno, že členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám schváleného vzdělávacího programu, při plánování nedochází k duplicitě učiva a výuka mezi jednotlivými ročníky je kontinuální. Škola nabídla zájemcům práci v kroužky, který byl určen k přípravě žáků z matematiky k přijímacímu řízení na střední školy. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Perspektivní a bezprostřední příprava vyučujících je v souladu s učebními osnovami. Učitelky jsou informovány o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Výuka matematiky je ve škole zajištěna dvěma odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami. Vyučování probíhá v prostorných třídách, které jsou vybaveny standardním školním nábytkem a podle subjektivního posouzení odpovídají psychohygienickým normám. Předmětová komise se schází čtyřikrát ročně. Kromě problematiky výchovně vzdělávacích procesů se zabývá organizací matematických soutěží Klokán a Pythagoriáda (v letošním školním roce 33 úspěšných řešitelů školního kola) a přípravou žáků 9. ročníku k přijímacímu řízení. Kabinet je vybaven dostatečným množstvím starších i novějších učebních pomůcek. Vyučující mohou využívat didaktickou techniku. Žáci 2. stupně školy používají ucelenou řadu učebnic vydavatelství SPN. Sociodemografické podmínky v některých třídách výrazně ovlivňují výuku.

Struktura hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům a aktuálnímu složení tříd. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné, výběr a množství informací přiměřené. Učitelky

probrané učivo se žáky na počátku hodin frontálně opakovaly nebo zkoušely, vysvětlování nového učiva na opakování navazovalo. Ve výuce byly funkčně využity prostorové modely těles, v jedné hodině byl k vyvozování vlastností příček trojúhelníka využit žáky vlastnoručně provedený pokus (ve dvojicích), v jedné výpočet objemu kváдру dle vlastního měření. Část hodin byla určena pro procvičování probíraného učiva. Organizace vyučování umožňovala žákům úspěšné uplatnění a práci individuálním tempem. Vyučovací čas byl využit efektivně, učivo bylo interpretováno věcně správně.

Žáci byli v průběhu hodiny motivováni především pozitivním hodnocením výsledků učení. Otázky při opakování a zkoušení byly zaměřeny jak na pamětní zvládnutí učiva, tak i na pochopení vztahů a souvislostí. Zkoušení mělo charakter zpětné vazby a navazovalo na probírané učivo. Hodnocení výkonů bylo objektivní a spravedlivé, klasifikace učitelkami zdůvodněná. V závěru hodin byl věnován čas stručnému zopakování probraného učiva a hodnocení práce žáků.

Spolupráce a komunikace probíhala podle akceptovaných pravidel. Vyučující respektovaly osobnost žáků. Vyučování se konalo v atmosféře důvěry a přiměřené tolerance. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá. Nebyly pozorovány výrazné projevy nežádoucího chování, většina žáků projevovala k výuce pozitivní vztah.

Kvalita výuky ve sledovaných hodinách matematiky byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika

Časová dotace je v souladu se schváleným učebním plánem. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Při plánování nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd.

Výuka fyziky je zabezpečena čtyřmi učiteli, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučování probíhalo v kmenových třídách, odbornou učebnu fyziky škola nemá. Učitelé mohou používat didaktickou techniku a počítače v odborné učebně výpočetní techniky. Kabinet je dostatečně vybaven staršími i novějšími demonstračními pomůckami a žákovskými experimentálními soustavami. Předmětová komise se schází k jednání čtyřikrát ročně. Škola žákům zabezpečila ucelenou řadu učebnic a sbírku úloh z vydavatelství Prometheus. Součástí vyučování předmětu fyzika jsou laboratorní úlohy, které jsou vykonávány v dostatečném množství.

Vyučování probíhalo podle jasných a srozumitelných pravidel, struktura hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Výběr, sled a množství informací byly přiměřené náročnosti učiva. Učitelé ověřovali znalosti frontálním opakováním nebo zkoušením. Vysvětlování nové látky vycházelo ze zkušeností žáků (ve dvou hodinách bylo uvedeno referáty), bylo doplněno demonstračními nebo žáky ve skupinách vlastnoručně provedenými pokusy, nákresy a fotografiemi. V některých hodinách byly procvičení využity učebnice. Organizace výuky umožňovala většině žáků úspěšné uplatnění a pracovat individuálním tempem. Učitelé vedli žáky k praktické aplikaci učiva. Vyučovací čas byl efektivně využit, učivo bylo v souladu se současným stavem teorie a praxe v daných oblastech a bylo interpretováno věcně správně.

Žáci byli vhodně motivováni jak na počátku vyučovacích jednotek, tak i v průběhu vlastní výuky. Vhodně byly učiteli nebo žáky uváděny praktické příklady. Výsledky učení byly průběžně, převážně kladně, vyhodnocovány. Otázky při zkoušení byly zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva a na pochopení vztahů a souvislostí. Zkoušení navazovalo na probírané učivo a mělo ucelenou myšlenkovou strukturu. Klasifikace byla objektivní, spravedlivá a učiteli zdůvodněná. Hodiny byly ukončeny stručným shrnutím probraného učiva, v některých

hodinách nescházelo závěrečné hodnocení a sebehodnocení výkonu žáků.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla jednání. Učitelé respektovali osobnost žáků. V hodinách byl vytvořen prostor pro diskusi, vyučování probíhalo v prostředí důvěry a přiměřená tolerance. Verbální a neverbální komunikace učitelů měla velmi dobrou úroveň. Žáci v průběhu hospitací projevovali k výuce fyziky pozitivní vztah, nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných hodinách byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis, přírodopis, přírodověda, prvouka

Bylo navštíveno pět hodin prvouky a přírodovědy v 1. až 5. ročníku a čtyři hodiny zeměpisu a přírodopisu v 6. až 9. ročníku. Úroveň zhlédnutých hodin byla srovnatelná, většinou byly hodnoceny jako velmi dobré a průměrné, jedna hodina byla u začínající vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti hodnocena jako ještě vyhovující, ale další jako vynikající (pro vysokou úroveň organizačních forem a motivace). Týdenní hodinové dotace korespondovaly s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Tematické plány byly až na učivo zeměpisu 7. a 8. ročníku zpracovány v souladu s osnovami zvoleného učebního programu a s malými odchylkami jsou plněny i po stránce časové.

Předměty ve zhlédnutých hodinách vyučovalo pět vyučujících s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí (vyučujícím v zeměpise chybí odpovídající aprobace) a dvě vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhala v kmenových třídách vybavených renovovaným, ale již velmi zastaralým žakovským nábytkem. V učebnách bylo až na jednu devátou třídu podnětné prostředí, ne všechny poskytovaly dostatek prostoru pro zvolené metody i formy práce. Společenskovědní charakter vnitřního vybavení školy (tj. učeben, kabinetu zeměpisu, chodeb a celkové výzdoby) je nevýrazný, až potlačený. Relaxační chvíle byly ve většině hodin zařazeny. Vyučující podle potřeb a možností do hodiny přinášeli potřebné didaktické materiály. Výuka sledovaných předmětů byla až na zastaralou učebnici zeměpisu 8. ročníku dostatečně zajištěna odpovídajícím fondem učebnic, učebních textů, názornými didaktickými a audiovizuálními pomůckami, i když ty již byly značně opotřebované. V hodinách převažovala tradiční organizace výuky s prvky individuálních úkolů a samostatných prací skupin i jednotlivých žáků. Na počátku vyučovacího procesu byly stanoveny jasné a srozumitelné cíle vyučovacích hodin. Při výuce byly aplikovány především metody komunikativní, podpořené ukázkami z učebnic a dalších materiálů. V úvodních částech hodin učitelé využívali většinou metody frontálního orientačního opakování, i když ani individuální zkoušení nebylo výjimkou. Nové učivo, které bylo vedeno většinou formou výkladu či formou dialogu a kontinuálně navazovalo na předcházející, dosud probranou látku, bylo vysvětlováno jasně a srozumitelně. Hodiny byly pestré po stránce metodické i didaktické, byl vytvořen prostor pro individuální, párovou i skupinovou práci. Žáci měli příležitost prezentovat výsledky své práce i vyjadřovat své vlastní názory.

V závěru učitelé provedli shrnutí probraného učiva, zadali téma k domácí přípravě. Čas byl dostatečně využit, aktivity byly proporčně rozloženy, i když stanovené cíle nebyly vždy úplně dosaženy. Žáci byli aktivizováni především praktičností učiva a v některých hodinách i vhodnou a efektní motivací. Z didaktických zásad byla respektována především zásada přiměřenosti a návaznosti.

V oblasti interakce a komunikace byli žáci k diskusi vybízeni, neprojevíli však větší míru samostatného vyjadřování. Osobnost a individualitu žáků učitelé plně respektovali. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita ústního i písemného jejich projevu byly na velmi dobré úrovni. Všichni vyučující zeměpisu, přírodopisu, prvouky a přírodovědy mají citlivý

přístup k žákům, žádné kázeňské problémy v době návštěvy hodin nebyly zaznamenány, převládá pozitivní vztah k výuce.

Úroveň vzdělávání v hodinách zeměpisu, přírodopisu, prvouky a přírodovědy je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Oblast plánování a přípravy výuky je hodnocena jako velmi dobrá, totéž se týká oblasti organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení. Rovněž oblast podmínek výuky, interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Celková úroveň kvality vzdělávání je na základě výše uvedených skutečností hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

V předložené písemné koncepci rozvoje školy klade nové vedení školy důraz zejména na zhodnocení současného stavu, vytýčení cílů rozvoje, dosažitelné zdroje a cesty jak dosáhnout daných cílů. Ze zpracované studie vyplývá, že je nutné zaměřit se na mladé, perspektivní pedagogy, umožnit jejich další profesní rozvoj zvláště se zaměřením na výuku cizích jazyků a výpočetní techniku, uvést do chodu sdružení rodičů, zajistit opravy rozvodů elektřiny, zaizolování budovy proti vlhkosti a provést další stavební práce nutné při opravách školní budovy. Dlouhodobé koncepční záměry jsou rozpracovány i v organizaci školního roku 2000/2001, která obsahuje také plán řídicí a kontrolní činnosti a seznam hlavních úkolů školy ve školním roce 2000/2001. Z analýzy předmětných materiálů je zřejmé, že vedení školy akcentuje především didaktické zásady ve výchovně-vzdělávacím procesu. Roční plán je průběžně rozpracován do týdenních plánů, s nimiž jsou prostřednictvím informační tabule ve sborovně seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci.

Škola má zpracován plán výchovného poradenství i minimální preventivní program na úseku protidrogové prevence. Výchovné poradenství je realizováno vyučující, která absolvovala specializační studium zaměřené na výchovné poradenství.

Škola realizuje výuku ve všech ročnících dle vzdělávacího programu Základní škola čj, 16 847/96-2 ze dne 1. září 1996 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22. Předložený rozvrh hodin respektuje minimální hodinové dotace předmětů i celkové týdenní počty hodin stanovené ve schváleném učebním plánu realizovaného vzdělávacího programu. Nepovinné předměty škola v letošním školním roce žákům nenabízí. Z volitelných předmětů jsou to informatika, seminář z literatury, základy ekonomiky a užité výtvarné činnosti. V rámci zájmové činnosti vyučující vedou tři kroužky. Pro 29 žáků se speciálními poruchami učení jsou zpracovány individuální učební plány, náprava je stanovena na dobu mimo vyučování, žáci jsou do výuky integrováni i v rámci tříd. Spolupráce s institucemi, které se zabývají zdravotní stránkou žáků je velmi dobrá, dokumentace o žácích je doložena potřebnými vyšetřeními.

Organizování

Vedení školy je tvořeno ředitelem a zástupkyní ředitele, kteří jsou ve funkcích prvním rokem. Ředitel i jeho zástupkyně mají písemně stanovenou pracovní náplň a mají vzdělání v souladu s vyhláškou č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, v platném znění. Úkoly drogové prevence vykonává výchovná poradkyně, která je pro tuto oblast speciálně proškolená. Na řízení se dále v rámci svých zodpovědností podílejí také předsedové šesti metodických orgánů, vedoucí školní družiny a školní jídelny.

Žákovský režim je zpracován v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole ve znění pozdějších předpisů. Režim obsahuje ustanovení o povinnostech žáků, tak i o jejich právech, jeho součástí jsou i poučení o prevenci zneužívání návykových látek. Režim byl prokazatelně projednán a schválen pedagogickou radou dne 4. září 2000. Kontrolou bylo zjištěno, že s ním byli seznámeni všichni žáci školy i rodiče na třídních schůzkách. K dispozici je ve všech třídách. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným předpisům. Při kontrole pěti rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky a tří rozhodnutí o dodatečných odkladech povinné školní docházky, které ředitel školy vydal od svého nástupu do funkce v roce 2000 a 2001, bylo zjištěno, že došlo ve dvou případech k odkladu povinné školní docházky na základě odborného posouzení vydaného klinickými psychologkami což odst. 2 zákona č. 29/1984 Sb., neuvádí. K formálním nedostatkům některých vydaných rozhodnutí, které nezakládají neplatnost rozhodnutí, patří např. nepřesnosti ve formulacích (v úvodu rozhodnutí je opraveno číslo odstavce z § 34 z 3 na 2, ale níže v textu rozhodnutí se stále zmiňuje dodatečný odklad) a v jednom případě byl odklad povinné školní docházky vydán aniž rodiče přivedli dítě k zápisu. V jednom případě nebylo žákovi 5. ročníku, který přešel ze Základní školy Ostrava-Kunčičky, Škrobálková 51 umožněno vykonání opravných zkoušek.

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	1	28	0
2.	2	38	3
3.	2	49	4
4.	2	40	4
5.	2	44	11
6.	2	38	6
7.	2	54	0
8.	1	24	2
9.	2	35	0
Celkem	16	350	29

V posledních letech dochází k mírnému nárůstu počtu žáků školy.

Vyučování probíhá podle rozvrhu, který odpovídá zásadám psychohygieny. Dělená výuka probíhá ve výuce cizího jazyka, tělesné výchově a povinně volitelných předmětech.

Předávání informací uvnitř školy zajišťují členové vedení. Základním nástrojem řízení je pedagogická rada. Pedagogické rady se konají pětikrát ročně. Ze zápisů je zřejmé, že jsou

projednávány organizační záležitosti daného období, součástí zápisu jsou usnesení, prováděna je jejich následná kontrola. Pracovní porada je svolávána většinou jedenkrát měsíčně. Dalším zdrojem vnitřních informací je informační tabule. Práce je specifikována týdenním plánem práce s osobními zodpovědnostmi zaměstnanců školy. Pracovníci školy mají zajištěn přístup ke všem potřebným informacím: z odboru školství nebo města, k legislativě, závěrům z porad, odborovým zprávám a publikacím. Ochrana osobních dat pracovníků je zabezpečena, dokumentace žáků je řádně uložena. Dle potřeby je využíván i školní rozhlas.

Při škole v současné době nepracuje sdružení rodičů, s jeho ustavením vedení školy počítá ve školním roce 2001/2002. Aktuální informace jsou rodičům poskytovány zejména prostřednictvím deníčků a žákovských knížek. Ve škole vychází žákovský časopis, děti mají možnost využívat schránku důvěry. Čtyřikrát ročně se konají pravidelné třídní schůzky, další informace o svých dětech mohou rodiče získat v rámci konzultačních hodin nebo individuálně podle domluvy. Škola je rodičům otevřená, jejich zájem o účast na kulturních a společenských akcích je rozdílný.

Žáci školy se prezentují na veřejnosti, zúčastňují se tradičních soutěží města a získali významná umístění v oblastních a okresních kolech olympiád, ve sportovních, výtvarných a dopravních soutěžích.

Škola má kontakty s kulturním domem a místní knihovnou. Vztahy s dalšími organizacemi a s orgány státní správy a samosprávy jsou na dobré komunikativní úrovni. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 byla projednaná pedagogickou radou dne 27. června 2000, výroční zpráva o hospodaření školy byla projednána dne 19. dubna 2001.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel používá nástroje operativního řízení, reaguje na nové podněty ve vzdělávání a snaží se je realizovat v praxi. Řídící práce ředitele se blíží k demokratickému stylu vedení, v řízení upřednostňuje osobní kontakt, převládá u něj vysoká míra osobní zodpovědnosti a vlastního podílu při zajišťování provozu a organizace školy.

Většinu vyučovacích hodin vyučují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný předmět. Věkové složení pedagogického sboru je nerovnoměrně rozloženo, převládají starší věkové skupiny. Muži - učitelé jsou tři.

Celkem pedagogických zaměstnanců	Do 35 let	Nad 35 do 45 let	Nad 45 do 55 let	Nad 55 let do důchod. věku	Důchodový věk
24	4	4	8	3	5
100%	17%	17%	33%	12%	21%

Škola má vypracovaný systém dalšího vzdělávání učitelů. Vyučující prošli celkem 9 kurzy, a to hlavně se zaměřením na výpočetní techniku a další kurzy v rámci pedagogicko-psychologických disciplín.

Vyučujícím s krátkou pedagogickou praxí jsou přiděleny zkušené uvádějící učitelky. Ve škole je vytvořen systém stimulování pracovníků. Osobní příplatek je přidělován zaměstnanci, který dosahuje velmi dobrých pracovních výsledků nebo kvalitně plní větší rozsah pracovních činností než ostatní zaměstnanci. Pro přiznání třídnického příplatku a mimořádných odměn jsou vypracována kritéria s nimiž byli všichni zaměstnanci seznámeni. Pravidelné hodnocení pracovníků probíhá dvakrát ročně.

Kontrolní mechanismy

Z předložených zápisů vyplývá, že práce učitelů je průběžně kontrolována. Ředitel školy má vytvořen plán hospitací a kontrol na školní rok 2000/2001. Jedná se o poznání práce učitelů, podmínek daných tříd, sledování kvality vedení povinné dokumentace třídního učitele, písemností žáků a jejich klasifikace. K termínu konání orientační inspekce ředitel spolu se zástupkyní nevykonali hospitace u všech vyučujících a nenavštívili všechny třídy. Obecně lze říci, že hospitace jsou zaměřeny na metodiku hodiny, na osobnost vyučujících, jejich vystupování, přístup k dětem, na pracovní atmosféru hodiny a na jednotlivé žáky. Strukturované záznamy z hospitací jsou vedeny v pozitivním ladění, s vymezením kladů. Případné nedostatky nejsou v záznamech uváděny. Po hospitaci následuje pohovor nad rozбором hodiny, záznamy jsou vyučujícími podepisovány. Ke kontrole vyučovacích výsledků používá škola v rámci metodických sdružení na úrovni ročníků především prověrky z českého jazyka a matematiky. Na základě jejich výsledků jsou stanovovány závěry a opatření. Ředitelské písemné prověrky nejsou realizovány. Klasifikace žáků je prováděna dle klasifikačního řádu, který je ve shodě s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. o základní škole. Širší slovní hodnocení je využíváno u 25 žáků se specifickými vývojovými poruchami učení.

Hodnocení kvality řízení

Řídící činnost vychází z dobré a reálné koncepce, je podpořena plánovacím systémem, který pro krátkou dobu působení nového vedení není plně realizován. Plánování je hodnoceno jako průměrné. Úroveň organizování je hodnocena stupněm průměrný. Je zaveden systém pravidelného hodnocení pracovníků. Oblasti vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jako průměrné.

Na základě výše uvedených skutečností je možno konstatovat, že řídicí činnost základní školy je se zabezpečením zpětných vazeb hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 01/07/99-116, Školský úřad Ostrava s účinností od 1. 7. 1999, Žádost o provedení změny, ŠÚ Ostrava, 1. 7. 1999,
- třídní knihy, žákovské knihy, vysvědčení,
- řád školy,
- záznamy z pracovních porad, zápisy pedagogických rad, záznamy metodických orgánů,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků školy,
- koncepční záměry pro období školního roku 2000/2001 až 2003/2004, plán práce školy pro školní rok 2000/2001, týdenní plány práce,
- plán řídicí a kontrolní činnosti, hospitační záznamy,
- kritéria přiznání odměn, osobních příplatků, příplatků za třídnictví,
- rozvrhy hodin, tematické plány učiva pro rok 2000/2001,
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelem školy,
- rozhodnutí ředitele školy,

- výroční zpráva o činnosti základní školy ve školním roce 1999/2000, výroční zpráva o hospodaření za rok 2000.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky, dobrá pracovní atmosféra, důvěra, spolupráce a tolerance,
- využívání sportovního hřiště žáky školy,
- promyšlený systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- vysoká míra motivovaného zaujetí učitelů, převládá pedagogický optimismus, snaha zkoušet a ověřovat.

Negativa:

- všechny odklady školní docházky nebyly rozhodnuty na základě odborného posouzení lékaře, pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra,
- neodpovídající estetické prostředí devátých tříd,
- poškozené sociální zařízení chlapců ve 2. poschodí,
- absence odborných učeben,
- zvyšující se množství trhlin budovy školy v důsledku posunu geologického podloží,
- podmáčené zdivo tělocvičny.

Doporučení inspekce k další činnosti školy:

- zvýraznit estetický vzhled chodeb školy,
- realizovat ředitelské prověrky se zaměřením na jazyk český a matematiku,
- důsledně kontrolovat písemnosti žáků přicházejících z jiných škol,
- dle finančních možností obnovovat zastaralý žakovský nábytek,
- aktualizovat učebnici zeměpisu pro výuku České republiky, průběžně obnovovat zastaralý a nefunkční mapový materiál,
- důsledně kontrolovat rozvržení učiva v souladu s osnovami školou zvoleného vzdělávacího programu,
- rozšiřovat spolupráci školy a rodičovské veřejnosti,
- dle finančních možností zavést nepovinné předměty.

Vnitřní informační systém je funkční a účinný, chybí hlubší propojení mezi školou a rodičovskou veřejností. Řízení je hodnoceno jako průměrné.

Výsledná kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech je hodnocena velmi dobře. V celkovém hodnocení má Základní škola Ostrava-Slezská Ostrava, Chrustova 24 vytvořeny podmínky pro plynulou a úspěšnou práci a je hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Václav Leikep	Mgr. Václav Leikep v. r.
Členové týmu	PhDr. Lubomír Kratochvíl	PhDr. Lubomír Kratochvíl v. r.
	Mgr. Vladislav Vančura	Mgr. Vladislav Vančura v. r.

V Karviné dne 23. května 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. květen 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Radim Motyčka

Mgr. Radim Motyčka v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Magistrát města Ostravy, Odbor školství, Matiční 20	2001-06-14	143 173/01-11035
Zřizovatel: Město Ostrava, Městský obvod Slezská Ostrava, Těšínská 35	2001-06-14	143 172/01-11035

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly vzneseny.